

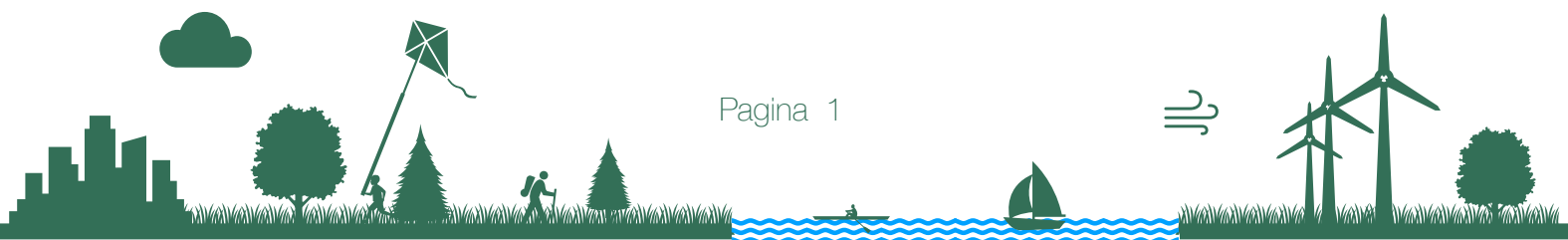
Coöperatieve windmolens

Noorder IJ-Plas

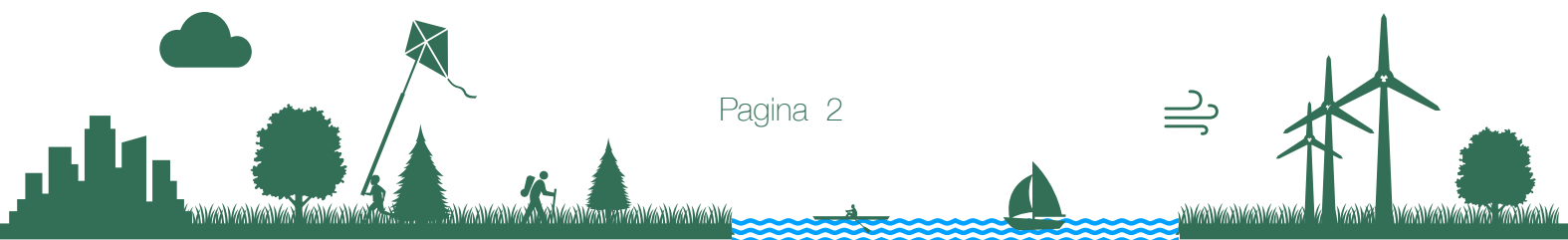
Hoe maken we er *onze molens* van?

Concept participatieplan

Versie 11 november

1.Hoe maken we er onze molens van?	3
2. De initiatiefnemers	7
3. Voorstel voor zoekgebied Noorder IJ-plas	8
3.1 Relevant windenergie-beleid	8
3.2 Aantal windmolens en locatie	10
3.3 Coöperatief ontwikkelen	10
4. Planparticipatie	11
4.1 Uitgangspunten planparticipatie	11
4.2 Communicatie	14
5. Financiële Participatie	17
5.1 Uitgangspunten financiële participatie	17
5.1.1 Financieel participatiemodel	17
5.1.2 Omgevingsfonds	18
5.1.3 Omwonenden regeling	19
5.1.4 Meedoen met een kleinere beurs	19
6 Uitvoering van het participatieplan	20
6.1 Zeggenschap en invloed	20
6.2 Participatieproces vervolgstappen	21
6.3 Keuzes en voorbehoud	22
Handige links	23
Contactgegevens	23
Bijlagen	24

Beste lezer, voor je ligt het participatieplan over coöperatieve windmolens rond de Noorder IJ-plas. De coöperaties Amsterdam Wind en NDSM Energie willen graag meer Amsterdamse duurzame energie en windmolens bouwen die ook draaien voor de buurt.

Dit participatieplan beschrijft de manier waarop, op welke momenten en waarover bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden kunnen meedenken, meepraten en meebeslissen over de plannen voor windenergie in het Noorder IJ-plas gebied.

Amsterdam Wind en NDSM Energie hebben het initiatief genomen voor het opstellen van dit participatieplan. In hoofdstuk 2 stellen zij zich voor.

Aan de hand van een aantal vragen en een schema vatten wij de hoofdpunten van het participatieplan samen:

1. Hoe maken we er onze molens van?

Leuk, die ambities van de gemeente om met windturbines voor een deel te gaan voorzien in onze eigen energievraag. En leuk, die mooie woorden van energiecoöperaties, om er windmolens voor en door Amsterdammers van te maken. Maar hoezo, zul je misschien denken, is ons wat gevraagd?

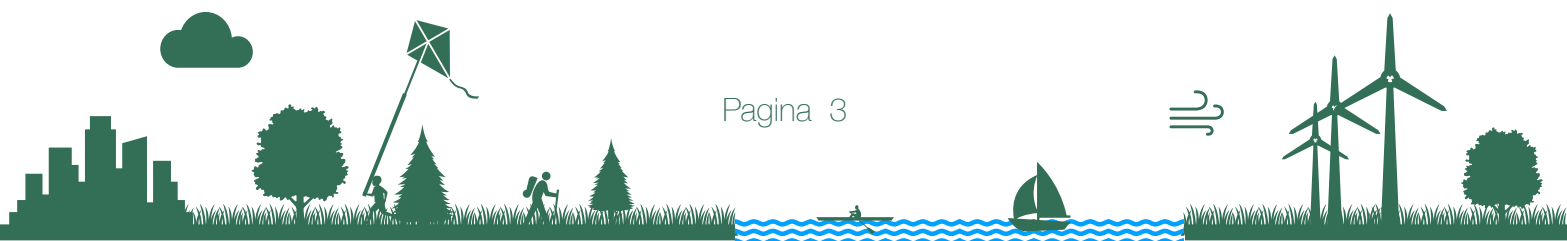
De gemeente en de coöperaties nodigden een aantal keren bewoners uit, om hen te delen in de plannen voor windmolens aan de Noorder IJ-plas. Nu de plannen voor windenergie steeds concreter worden, begint ook een intensiever proces waarin we de omgeving van de windmolens vragen actief mee te doen en mee te denken. We maakten een eerste opzet voor een zogenaamd participatieplan, het hier voor je liggende document: 'Hoe maken we er onze molens van'. En ook op dat plan heb je invloed, zodat het ons plan wordt.

Waar gaat de participatie over?

De participatie gaat over het maken van een plan voor de plaatsing van windmolens in het Noorder IJ-plas gebied, de NDSM-werf en het Cornelis Douwesterrein en de mogelijkheden voor financiële participatie. Het gebied waar de windmolens kunnen komen is aangemerkt als windzoekgebied 2 zie daarvoor figuur 2.

Waarom windmolens?

Amsterdam heeft een rijke geschiedenis als het om windmolens gaat. Aan het einde van de 17de eeuw stonden er circa 150 molens in de stad. In het verlengde van Amsterdam, in de Zaanstreek, stonden er nog eens een paar honderd. Ze stonken, ze maakten herrie,

maar ze brachten de stad welvaart. En dan waren er ook nog de molens die de polder drooghielden. Het was pompen of verzuipen.

In zekere zin is dat nu ook weer zo, windenergie is een van de technieken voor hernieuwbare energie die moet voorkomen dat de temperaturen te hoog oplopen en de zeespiegel te ver stijgt..

De windmolens van de 21ste eeuw zijn natuurlijk een stuk groter, maar windenergie is de meest efficiënte vorm van schone energieproductie. Een windmolen levert net zoveel schone energie als 12 voetbalvelden aan zonnepanelen. Uiteindelijk zorgen deze moderne windmolens net als hun illustere voorgangers dus ook voor droge voeten. Én lokale bloei en welvaart. Hoe? Daar gaan we samen vorm aangeven.

Waarom aan de Noorder IJ-plas?

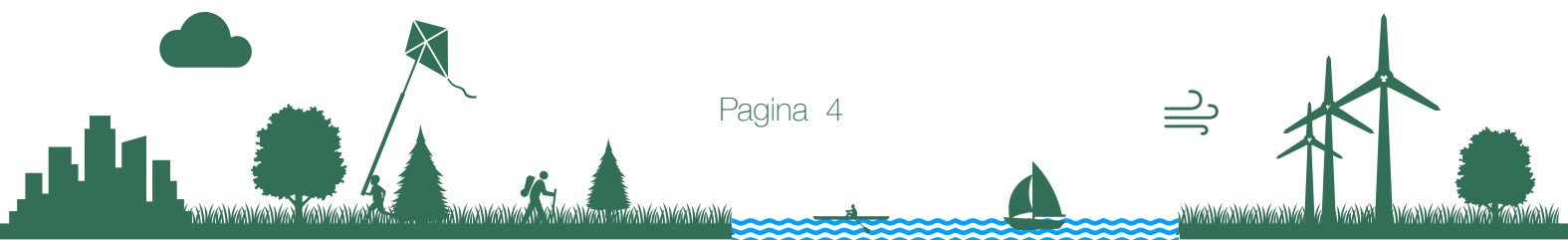
Gemeente Amsterdam heeft tot doel gesteld om 50 MW aan windenergie extra op te gaan wekken. Dat zijn ongeveer 17 windmolens, waarmee duurzame stroom wordt opgewekt voor circa 65.000 huishoudens. Het kan in Amsterdam goed waaien, maar omdat Amsterdam een volgebouwde stad is, die ook rekening moet houden met een luchthaven, zijn de mogelijkheden voor windenergie beperkt. Er zijn maar een paar plekken waar dat kan. Het gebied rond de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein is een van die gebieden die door de gemeente is aangewezen.

Daar heb ik dus niets over te zeggen?

Eerlijk is eerlijk, de keuze voor het gebied ligt vast. Maar hoeveel molens het worden, en waar ze komen te staan, dat is precies wat we samen willen uitwerken.

Heb ik dan echt invloed?

Ja. Veel Nederlanders denken bij het woord windmolen aan duurzame energie maar ook aan overlast. Ze maken geluid en kunnen slagschaduw veroorzaken. Maar windmolens leveren ook geld op, en dus mogelijkheden, voor de buurt, of voor de stad: om de natuur te versterken, of recreatiemogelijkheden, of een sociaal project. Of wat dan ook. Vaststaat dat een deel van de opbrengsten ten goede moet komen aan het gebied. Waar dat aan wordt besteed en op welke wijze dat wordt bepaald willen we in samenwerking uitwerken. Dat beslissen we dus samen. Tijdens de bijeenkomsten gaan we in gesprek over de mogelijke locaties voor de windmolens, maatregelen om eventuele overlast te beperken en financiële participatie..

Hoe heb ik invloed?

Je hebt invloed door mee te doen. We organiseren ongeveer één keer per kwartaal een bijeenkomst waar alle thema's worden besproken. De inschatting is dat er vier bijeenkomsten zullen zijn in de periode van een jaar. In hoofdstuk 4 lees je meer over welke thema's en wie waarover besluit.

Wat gebeurt er met mijn inbreng?

We organiseren avonden rond specifieke thema's, waarop we kennis delen en uiteindelijk tot beslissingen komen. Denk bijvoorbeeld aan het voorkomen van overlast van geluid of slagschaduw. Maar ook hoe bewoners of bedrijven mee kunnen profiteren of de manier waarop een deel van de opbrengsten beschikbaar kan komen voor de omgeving. Van elke bijeenkomst maken we een verslag. Via nieuwsbrieven houden we iedereen die dat wil op de hoogte van de ontwikkelingen en de voortgang.

Hoe blijf ik op de hoogte?

Meld je aan voor de nieuwsbrief en/of kom naar de informatieavonden.

Hoe doe ik mee?

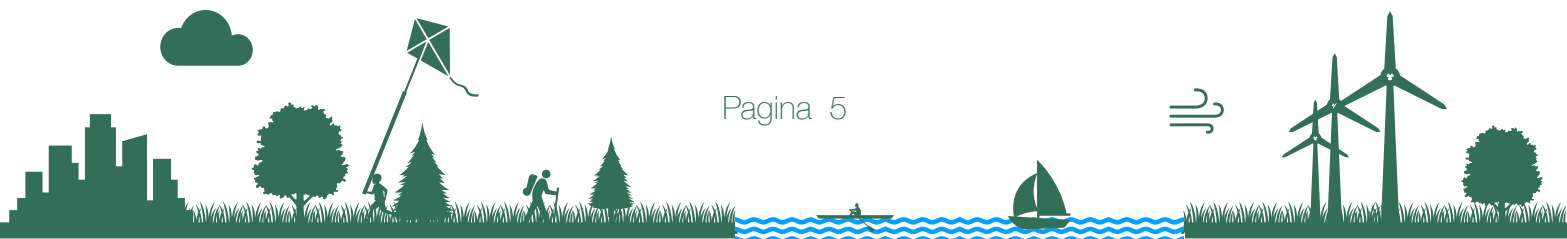
Er zijn vele manieren om mee te doen. Naast het genoemde meedenken en meebeslissen, kun je ook, als we ze echt gaan bouwen, mede-eigenaar worden. Daarvoor kun je je aanmelden als lid bij een van de coöperaties, zie ook hoofdstuk 5.

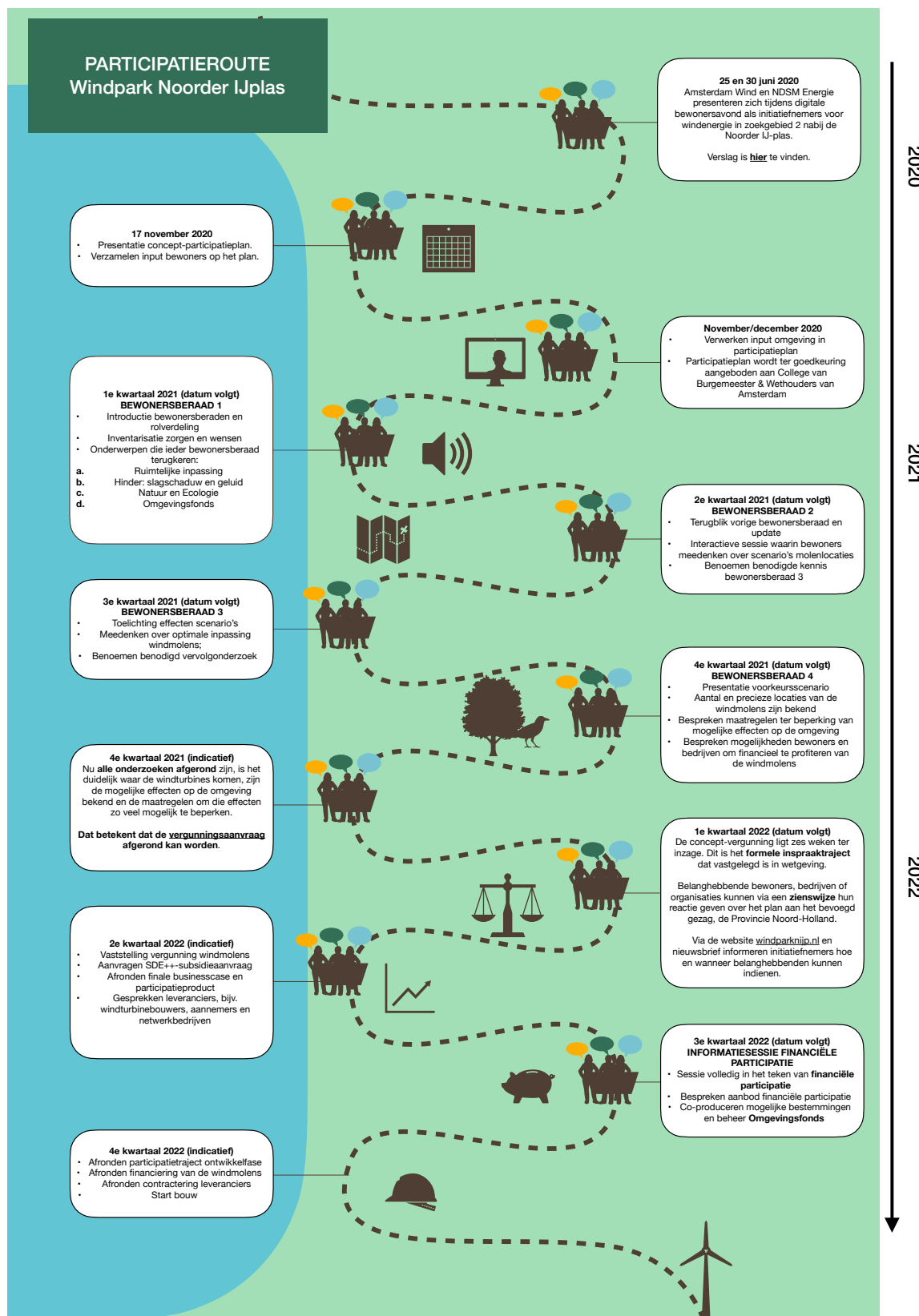
Ook als ik niet in Amsterdam woon?

Ja. Ook bewoners of bedrijven in omliggende gemeenten nodigen we uit om mee te doen aan het participatieproces en natuurlijk lid te worden van een van de coöperaties. Zeker als je in de directe omgeving van de Noorder IJ-plas woont.

Hoe doen jullie dat met COVID-19?

We zullen elkaar voorlopig alleen online kunnen ontmoeten. Dat is jammer, veel liever hadden we jullie in levende lijve gezien en gesproken. We houden de ontwikkelingen in de gaten en we maken er zo snel als dat kan en verstandig is échte ontmoetingen van.

Figuur 1: Schematische samenvatting van het participatieplan

NDSM
ENERGIE

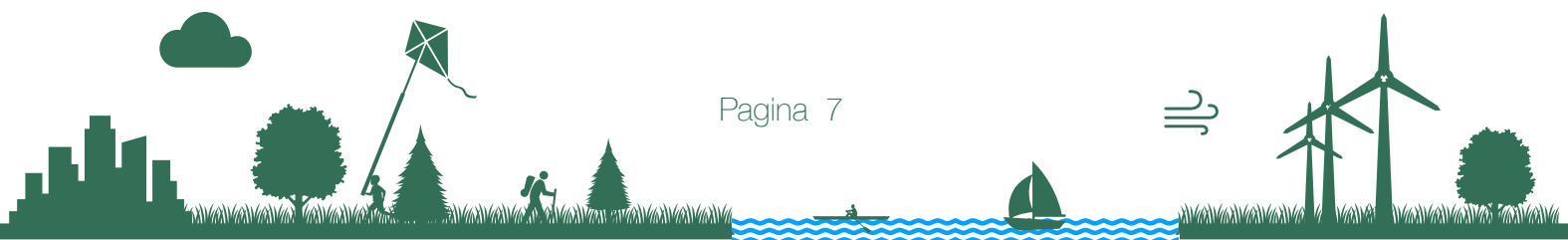
2. De initiatiefnemers

Amsterdam Wind en NDSM Energie zijn de initiatiefnemers voor het bouwen van windmolens in het Noorder IJ-plas gebied. NDSM Energie is een coöperatie van meer dan vijftig Amsterdamse bedrijven. Amsterdam Wind is een samenwerkingsverband van vier Amsterdamse burgercoöperaties, die samen duizenden Amsterdamse leden vertegenwoordigen. Coöperatief ontwikkelen betekent dat het eigenaarschap van de windmolens ligt bij de leden van de coöperaties. Coöperaties zijn geen gesloten bolwerken. Iedereen kan lid worden van een van de coöperaties - binnen of buiten Amsterdam - en via de algemene ledenvergadering meebeslissen over projecten en besteding van middelen.

*'Meld je aan als lid bij een van de coöperaties en wordt
mede-eigenaar van de windmolens
In het Noorder IJ-plas gebied'*

NDSM ENERGIE

3. Voorstel voor zoekgebied Noorder IJ-plas

3.1 Relevant windenergie-beleid

Een plan voor het bouwen van windmolens is alleen haalbaar als dit past binnen het beleid van de overheid. Op het gebied van windenergie vormen meerdere beleidsdocumenten de kaders voor de ontwikkeling van windenergie in Amsterdam.

Amsterdam - [Windvisie](#): In 2012 heeft de gemeente Amsterdam de windvisie vastgesteld. De windvisie geeft aan welke gebieden in en rond Amsterdam geschikt, minder geschikt of ongeschikt zijn voor windmolens. Het gebied rond de Noorder IJ-plas is in de windvisie aangemerkt als ruimtelijk gewenst en kansrijk.

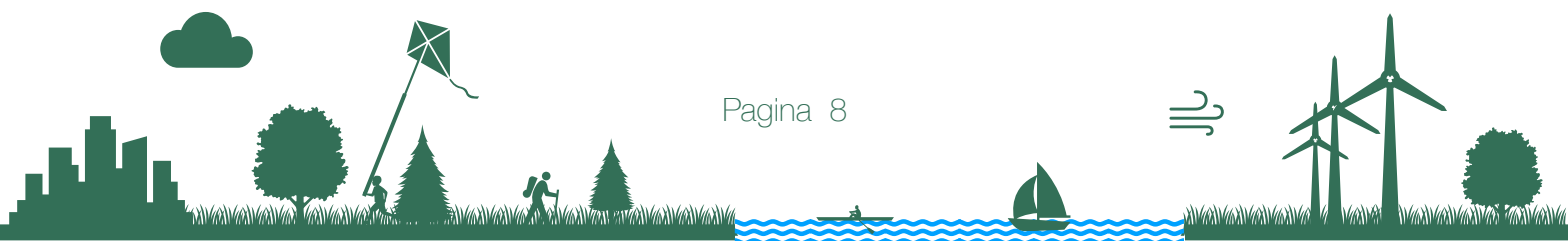
Amsterdam - [Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050](#) (routekaart AKN): is het resultaat van de gesprekken die de gemeente in 2019 heeft gevoerd met bewoners en organisaties in de stad. De routekaart AKN beschrijft de langetermijnvisie en -strategie op de energietransitie.

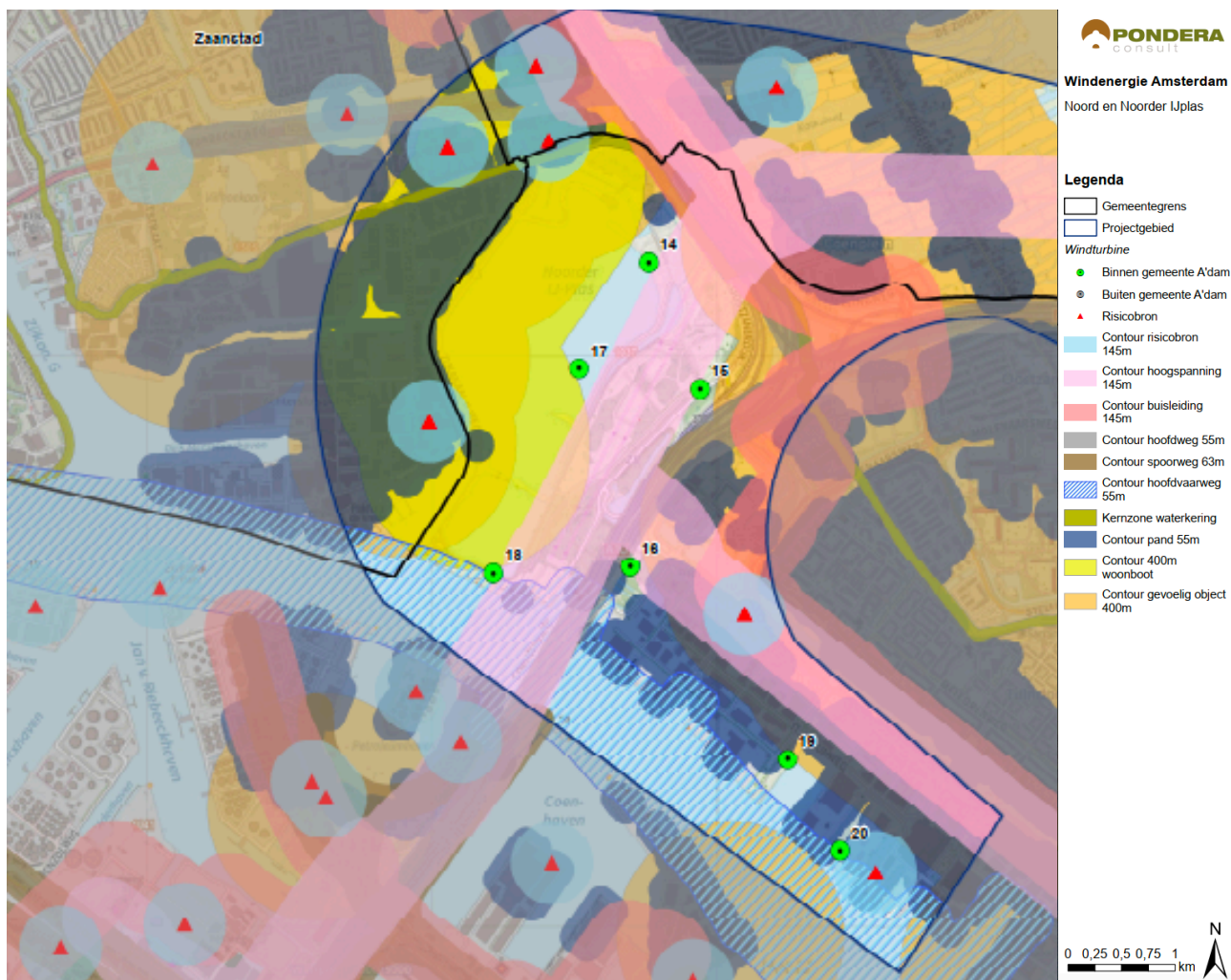
Op het gebied van windenergie staat in de routekaart AKN de doelstelling van 50 MW extra aan windenergie in 2030. Dat komt voor heel Amsterdam overeen met ongeveer 17 windmolens. Hierbij streeft de gemeente naar minimaal 50% eigendom van lokale bewoners en bedrijven. De routekaart AKN is in maart 2020 vastgesteld.

Amsterdam - [Ruimtelijk Toetsingskader Noorder IJ-plas](#) (ontwerp): beschrijft welke ontwikkelingen de komende 10 jaar in het gebied mogelijk zijn. Op het gebied van windenergie wordt verwezen naar de Windvisie. Het opwekken van windenergie is een van de ontwikkelingen die past binnen het toetsingskader. Het Ruimtelijk Toetsingskader Noorder IJ-plas is nog niet vastgesteld.

Nationaal - [Klimaatakkoord](#): In het Klimaatakkoord is afgesproken om naar 50% CO₂ besparing in 2030 (en 90% in 2050) toe te werken. Om dit te bereiken moet er in 2030 onder andere jaarlijks 35 TWh (35 miljard kWh) elektriciteit met zonnepanelen en windmolens op land opgewekt worden. Om te bepalen waar de extra zonnepanelen en windmolens gaan komen is Nederland opgedeeld in 30 energieregio's. In iedere regio wordt een Regionale energiestrategie ("RES") opgesteld.

Regionaal - [RES Noord-Holland Zuid](#) (NHZ): De Regionale Energie Strategie (RES) geeft op regionaal niveau invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord. Het is een regionaal samenwerkingsverband om de komende jaren (tot 2030) de ruimtelijke inpassing van de energietransitie met maatschappelijke betrokkenheid te organiseren.

Figuur 2: Mogelijk aantal en locaties windmolens uit de verkenning van Pondera

Amsterdam is onderdeel van de regio Noord-Holland Zuid. Op het gebied van windenergie is voor Amsterdam in de RES NHZ hetzelfde doel opgenomen als in de routekaart AKN, namelijk 50 MW extra aan windenergie in 2030. Er zijn zeven windzoekgebieden aangewezen waar deze extra windmolens kunnen komen. Een van deze windzoekgebieden is het gebied bij de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein. Ook het streven van minimaal 50% lokaal eigendom van bewoners en bedrijven is opgenomen in de RES NHZ. De concept RES NHZ is in april 2020 vastgesteld.

Provincie - [Omgevingsverordening](#): In de Omgevingsverordening NH2020 staan alle provinciale regels voor de fysieke leefomgeving, oftewel alles wat mensen zien, voelen en

ruiken zoals gebouwen, wegen, parken, bossen, rivieren en een schone lucht, maar ook windmolens. Zo stelt de Provincie Noord-Holland voorwaarden aan het bouwen van windmolens. De Provinciale regels bieden de mogelijkheid voor extra windmolens in en rond Amsterdam. In oktober 2020 is de omgevingsverordening door de Provincie vastgesteld.

3.2 Aantal windmolens en locatie

Als initiatiefnemers streven we naar het beste plan voor dit gebied. Het beste plan is wat ons betreft een plan met zoveel mogelijk duurzame energieproductie, maar dat ook zoveel mogelijk rekening houdt met bestaande functies en belangen in het Noorder IJ-plas gebied.

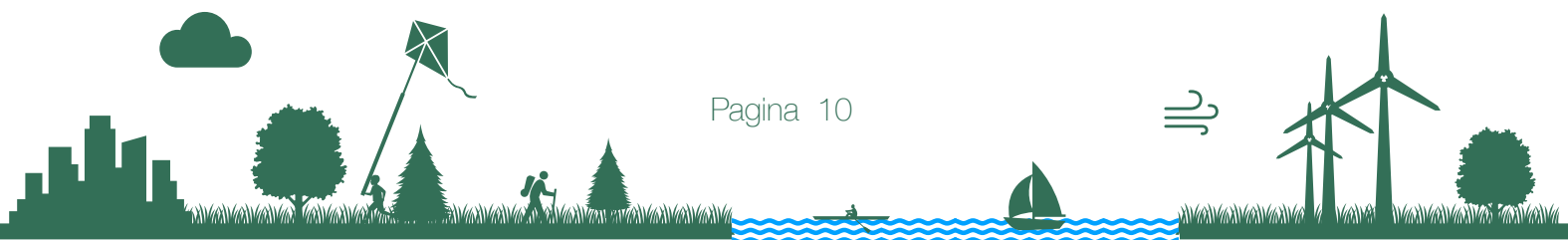
Onderzoeksbureau Pondera Consult heeft in opdracht van de gemeente Amsterdam in een verkenning in kaart gebracht hoeveel ruimte er voor windmolens is in de zoekgebieden in Amsterdam Noord. Het onderstaand figuur uit het [onderzoek van Pondera Consult](#) geeft aan dat er voor het gebied rond de Noorder IJ-plas mogelijkheden zijn voor maximaal zeven windturbines van 3 MW met een hoogte van maximaal 146 meter. De verkenning geeft aan waar in het zoekgebied windmolens technisch passen. Hoeveel windmolens er uiteindelijk komen en op welke plek, werken we gedurende het ontwikkelproces uit.

Dat betekent dat we samen gaan uitzoeken wat concrete belemmeringen en aandachtspunten zijn in het gebied. Op basis daarvan bepalen we, binnen de technische- en juridische kaders het aantal en de exacte posities van de molens. Hoe je kunt meedenken beschrijven we in hoofdstuk 4.

3.3 Coöperatief ontwikkelen

Als coöperaties vinden we het belangrijk dat de windmolens ons eigendom zijn. De windmolens zijn niet van de buurman, niet van een buitenlands energiebedrijf, maar van ons: bewoners en bedrijven. Samen leggen we een deel van de investering neer, waarmee we het alleenrecht krijgen op de besteding van de inkomsten.

De verschillende coöperaties zorgen ervoor dat iedereen kan meedoen. Ook wie niet de middelen heeft om mee te investeren, kan voor bedragen vanaf eenmalig €1 meedoen en aanhaken. Hoe dat werkt staat in hoofdstuk 5.

4. Planparticipatie

4.1 Uitgangspunten planparticipatie

Amsterdam Wind en NDSM Energie betrekken bewoners en bedrijven in de omgeving bij de ontwikkeling van de windmolens.

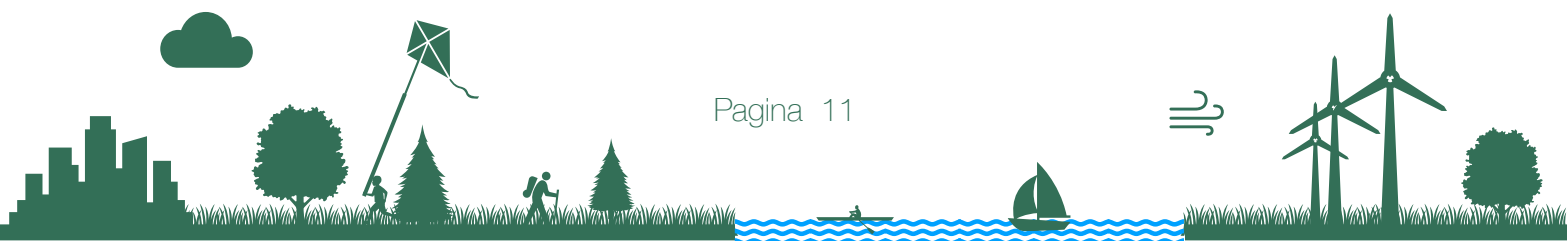
We beseffen dat er veel vragen zijn over ons initiatief voor windenergie. Graag gaan we met iedereen in gesprek over de vragen en zorgen die er leven. Om samen te zoeken naar mogelijke oplossingen. Daarnaast zijn we open en transparant richting alle belanghebbenden: maatschappelijke organisaties, ondernemers en overheden. We informeren en betrekken hen bij het proces.

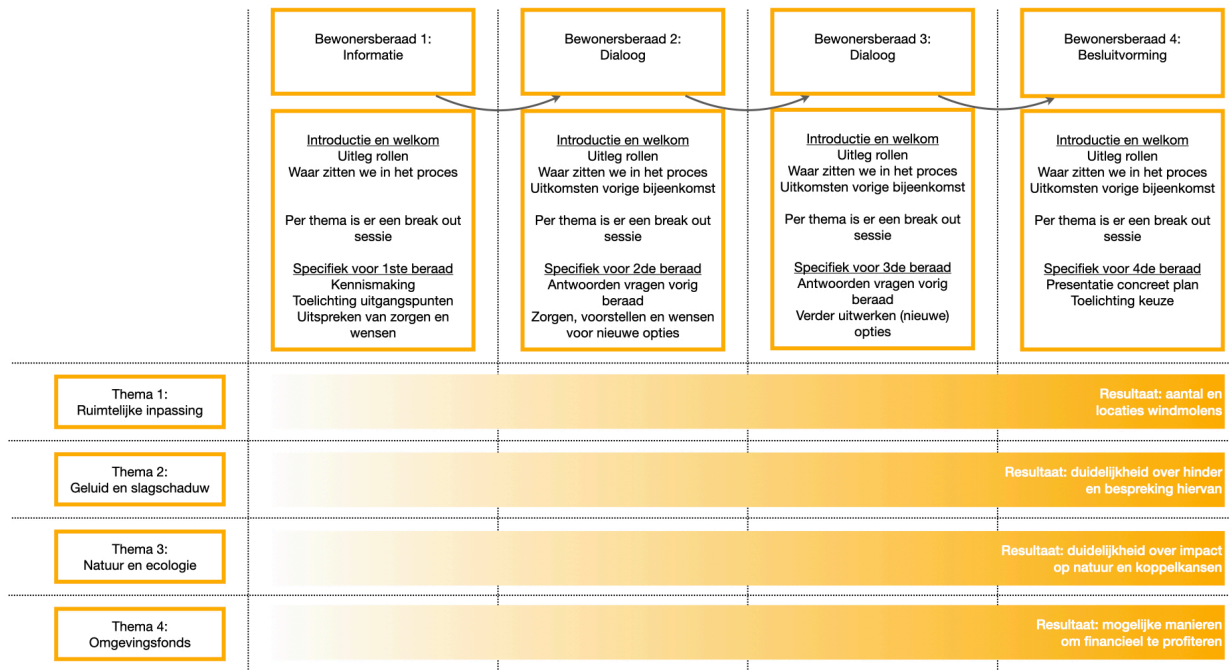
Bij de ontwikkeling van de windmolens kiezen we voor een *optimale* energieproductie in het zoekgebied 'Noorder IJ-plas en Keerkringpark' zoals gedefinieerd in de Routekaart AKN en de RES NHZ. Waarbij 'optimaal' staat voor de balans tussen maximale productie van duurzame energie in combinatie met zoveel mogelijk draagvlak in de directe omgeving. Het één niet zonder het ander. Die balans zoeken we binnen de contouren van een positieve business case.

Dat doen we samen met de direct betrokkenen: in de eerste plaats omwonenden, maar ook met iedereen die zich om welke reden dan ook betrokken voelt. De wijze en mate van betrokkenheid en meedoen bepaal je zelf. Ook in welke fase je betrokken wilt zijn: van planvorming tot mede-eigenaarschap. Zie daarvoor ook hoofdstuk 5.

Tijdens de planvorming willen we werken met denktanks rond specifieke thema's. Zeg maar lokale burgerberaden, waar iedereen die dat wil aan kan deelnemen. De enige restrictie is het geldende wettelijke kader. Net als bij de burgerraden willen we gebruik maken van drie stappen:

1. Informatie en onderzoek, in samenwerking met externe experts. Onderdeel van de informatie is beleving, zoals geluid en ruimtelijke beperking, met als doel grip te krijgen op de gevolgen van iets wat nog niet is gerealiseerd.
2. Dialoog: samen het gesprek aangaan, waarbij professionele gespreksleiders ervoor zorgen dat ieders stem wordt gehoord
3. Besluitvorming.

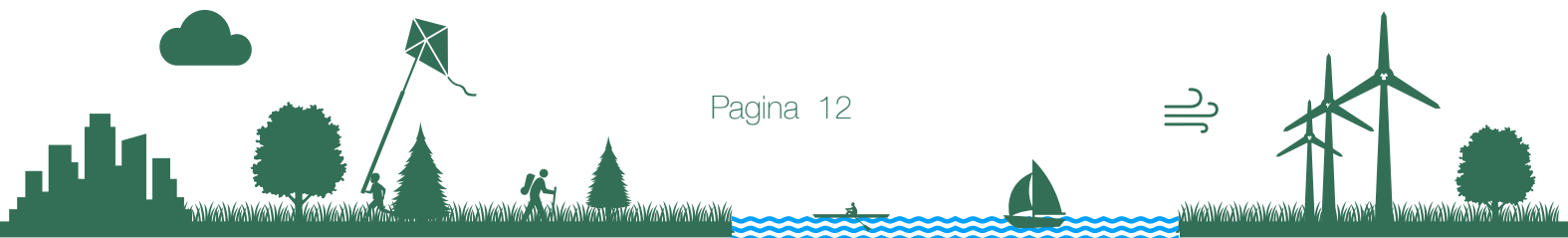

Figuur 3: Schematische weergave van verloop van de bewonersberaden

We onderscheiden vier onderwerpen.

- **Ruimtelijke inpassing:** met behulp van een 3D model bespreken we een aantal scenario's die variëren in aantal windmolens en de positie van de molens. Oftewel, hoeveel windmolens willen we? En waar? Rekening houdend met wet- en regelgeving, de bestaande en toekomstige ruimtelijke plannen, de bestaande kwaliteiten (recreatie en natuur) van het gebied, de wensen en zorgen van omwonenden, én een gezonde businesscase.
- **Geluid en Slagschaduw:** we inventariseren de vragen en zorgen over hinder. Slagschaduw veroorzaakt door de draaiende wieken van windmolens kan als hinderlijk worden ervaren. De mate waarin slagschaduw kan optreden is afhankelijk van meerdere factoren, zoals de omvang van de windmolens, de afstand en positie ten opzichte van woningen, periode in het jaar en weersomstandigheden. Op dit moment is nog niet exact bekend waar, hoeveel en wat voor type windmolens er komen. De wettelijke norm voor slagschaduw komt er samengevat op neer dat windmolens jaarlijks maximaal 5 uur en 40 minuten slagschaduw 'mogen' veroorzaken op woningen. Initiatiefnemers zetten in op het minimaliseren van de slagschaduwduur. Voor een indicatieve windmolenopstelling laten initiatiefnemers onderzoeken wat de

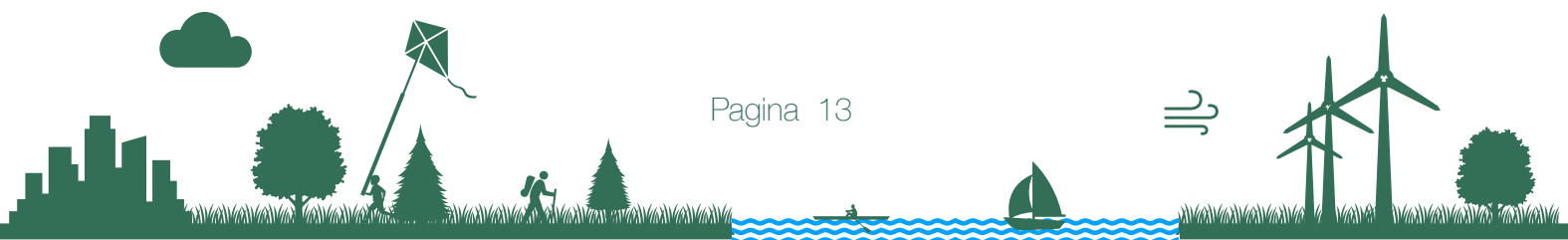

effecten van slagschaduw zijn en welke stilstandvoorziening getroffen moet worden. Een stilstandvoorziening zorgt ervoor dat de windmolen wordt stilgezet op het moment dat de norm voor slagschaduw wordt overtreden.

- **Natuur en ecologie:** het gebied bij de Noorder IJ-plas is een unieke plek aan de rand van Amsterdam. Er is veel groen en water en een rijke verscheidenheid aan flora en fauna. Het gebied krijgt bovendien in toenemende mate de functie van recreatiegebied. We brengen de effecten van de windmolens op natuur en ecologie op basis van onderzoek in kaart. Met de deelnemers bespreken we de uitkomsten van deze onderzoeken en wat we kunnen doen om de effecten van windmolens te beperken, en bestaande kwaliteiten van het gebied te versterken.
- **Financiële participatie en lokaal profijt:** als coöperaties willen we Amsterdammers de mogelijkheid geven om mee te investeren, als bewoner of bedrijf, en zo mede-eigenaar te worden van onze coöperatieve Amsterdamse windmolens. Wie mede-eigenaar is profiteert mee van de winst. Samen met omwonenden willen we bovendien onderzoeken hoe we een deel van de winst, middels een omgevingsfonds, ten goede kunnen laten komen aan de directe omgeving: we gaan zoeken naar koppelkansen in de buurt. We willen verkennen waar de buurt behoefte aan heeft en waar wij als coöperaties aan kunnen bijdragen. Bijvoorbeeld: natuurontwikkeling, geluidsisolatie, een zonnepanelen actie. Centrale vraag hier is: Wat wil de buurt, hoe kunnen we daar aan bijdragen?

We organiseren vier bewonersberaden. Ieder bewonersberaad bestaat uit een algemeen deel en 4 thema-onderdelen die naast elkaar worden uitgevoerd. Voor elk van de thema's doorlopen we de drie genoemde stadia: informatie, dialoog en besluitvorming.

1. **Informatie:** op het eerste bewonersberaad schetsen we de kaders over elk van de thema's. We bespreken hoe daar in het plan uitvoering aan kan worden gegeven en welke keuzes voorliggen.
2. **Dialoog:** op het tweede bewonersberaad worden vragen uit de eerste avond beantwoord, zorgen en wensen en voorstellen voor nieuwe opties geïnventariseerd.
3. **Dialoog:** op het derde bewonersberaad zullen we uitgewerkte (nieuwe) opties verder uitwerken.
4. **Besluitvorming:** op het vierde bewonersberaad zal het concrete plan gepresenteerd worden en zullen de initiatiefnemers dit toelichten

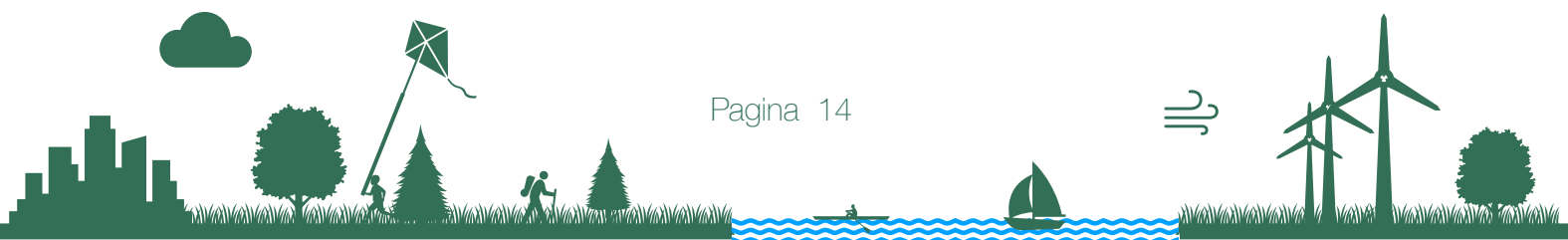
Wat betekent meepraten, meedenken en -beslissen nu echt? Wettelijke kaders en de fysieke omgeving zijn op sommige onderwerpen bepalend, daar valt weinig aan te veranderen. Daarnaast zijn de er ook financiële kaders om rekening mee te houden. Aan de andere kant zijn er ook onderwerpen waar volop ruimte is om over mee te beslissen. Om aan te geven wat de mate van invloed per onderwerp is gebruiken we de participatieladder.

Bewonersberaad-thema's	Onderwerpen	Mate van zeggenschap
Ruimtelijke inpassing	- Aantal windmolens - Positie windmolens - Hoogte windmolens - Kwaliteit van het gebied	Adviseren Adviseren Informeren Adviseren
Geluid en Slagschaduw	- Geluid hinder beperken - Slagschaduw - Stilstandvoorzieing	Adviseren Adviseren Adviseren
Natuur en ecologie	- Bestaande kwaliteit - Versterken kwaliteit - Groen en recreatie	Adviseren Adviseren Adviseren
Financiële participatie en lokaal profijt	- Oprichting omgevingsfonds - Lokale bestedingsdoelen omgevingsfonds - Omwonenden regeling - Mede-eigenaarschap (Exploitatiefase)	Meebeslissen Meebeslissen Meebeslissen Meebeslissen

4.2 Communicatie

Het ontwikkelen van onze windmolens zal nog wel wat tijd in beslag gaan nemen. In het begin (Planfase) is er nog veel onbekend en is er nog veel uit te werken, daar zitten we nu in. In de fase hierna (Ontwikkelfase) wordt het plan concreet vertaald in een vergunning- en SDE-aanvraag. In de realisatiefase worden de windmolens gebouwd en daarna in gebruik genomen (Exploitatie). In iedere fase willen we iedereen graag zo goed mogelijk informeren en in de gelegenheid stellen om mee te denken en mee te beslissen.

Op dit moment zitten we aan het begin, in de Planfase. De communicatie momenten vullen we per fase in. Fase 1 (Plan) loopt tot het moment we starten met de vergunning aanvraag en zal naar verwachting ongeveer een jaar in beslag nemen. Het communicatie-overzicht zal voor iedere fase opnieuw geactualiseerd worden, mede aan hand van behoeften die naar voren komen uit de gesprekken met bewoners.

Figuur 4: Tijdlĳn met indicatie start en afronding per fase

Fase 1 Plan	Aantal	Doelgroep	Middel
Informatie bijeenkomst	4	Iedereen	Fysiek (digitaal Covid)
Bewonersberaden	4	Omwonenden en leden van de coöperaties	Fysiek (digitaal Covid)
Nieuwsbrief	4	Omwonenden, leden van de coöperaties en aanmelders nieuwsbrief	Digitaal
Campagne ledenwerving		Iedereen	Digitaal/fysiek
Digitale communicatie		Iedereen	Q&A website, social media, visueel; Youtube.
Contact meer weten?		Iedereen	info@amsterdam-wind.nl

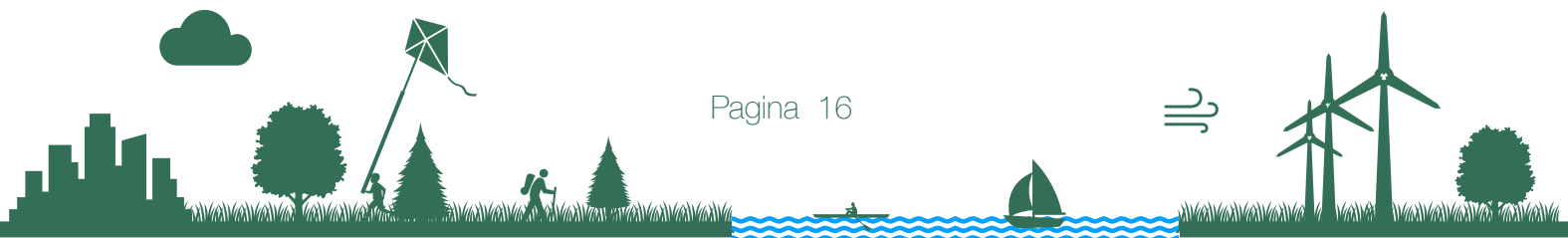
Fase 2 Ontwikkeling			
Informatie bijeenkomst vergunning	2	Iedereen	Fysiek
Digitale communicatie		Iedereen	Website, social media

Fase 3 Realisatie

Informatie bijeenkomst Bouw		Omwonenden en leden van de coöperaties	Fysiek
Digitale communicatie		Iedereen	Website, social media

Fase 4 Exploitatie

Informatie bijeenkomst Exploitatie		Participanten/leden van de co- öperaties	Fysiek
Digitale communicatie		Iedereen	Website, social media

5. Financiële Participatie

5.1 Uitgangspunten financiële participatie

De windmolens ontwikkelen we 100% coöperatief met de bedoeling zoveel mogelijk bewoners en bedrijven uit de omgeving mee te laten doen. En zo mee te laten profiteren van de inkomsten van de exploitatie van de windmolens. Dat kunnen bewoners en bedrijven uit Amsterdam zijn, maar ook uit buurgemeenten als Zaanstad, Landsmeer en Oostzaan. Voor financiële participatie zijn er verschillende vormen denkbaar die we met de coöperaties verder uitwerken.

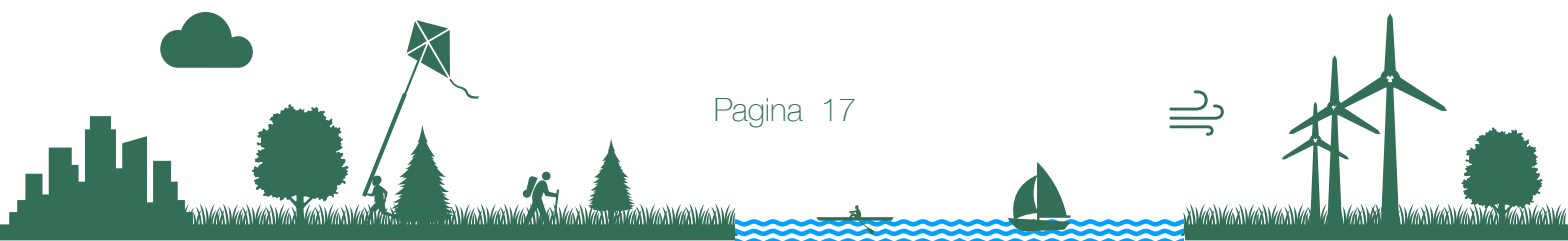
Als coöperaties vinden we het belangrijk dat *iedereen* mee kan doen en dat iedereen direct of indirect mee kan profiteren van de opbrengsten van de windmolens. Dat kan op verschillende manieren;

- Mede-eigenaarschap: via de coöperaties kunnen bewoners mee investeren in de Amsterdamse windmolens. Zie het financiële participatiemodel paragraaf 5.1.1.
- Omgevingsfonds (zie paragraaf 5.1.2)
- Omwonendenregeling (zie paragraaf 5.1.3)
- Meedoen met een kleinere beurs (zie paragraaf 5.1.4)
- Anders? Ook dit is onderdeel van onze gezamenlijke ontdekkingstocht. Nieuwe ideeën zijn welkom.

5.1.1 Financieel participatiemodel

Wie dat wil, en wie om en rond de molens woont kan zich aanmelden als lid van een van de coöperaties. Welke coöperatie? Dat is aan de toekomstige leden zelf. Elke coöperatie heeft een net iets andere bestaansreden of is van oorsprong in een bepaald deel van Amsterdam begonnen. Leden *mogen* (niets hoeft) financieel participeren. Dat noemen we het '*coöperatieve participatiemodel*'. In de bijlage is een schematische weergave opgenomen van het participatiemodel.

Het benodigde eigen vermogen om de bankfinanciering voor het windproject rond te krijgen, wordt per coöperatie opgehaald onder de leden. Het rendement van de financiële participatie schommelt tussen de 0 en 5%, de focus van het financieel participatiemodel ligt niet op het financieel rendement maar op het maatschappelijk rendement.

Het financiële participatiemodel

Leden van de coöperaties kunnen participeren door leningen te verstrekken aan een van de vier verschillende coöperaties samenwerkend in Amsterdam Wind. Bedrijven kunnen meedoen door een (achtergestelde) lening aan NDSM Energie te verstrekken. De coöperaties investeren dit vervolgens in de windmolens. Bewoners en bedrijven kunnen via een van de coöperaties zo 'mede-eigenaar' worden van de windmolens en via de ALV van zijn of haar coöperatie meebeslissen over de hoogte van de uitkering van het rendement op de leningen.

De coöperaties samenwerkend in Amsterdam Wind starten in 2021 een campagne om (potentiële) leden te interesseren om mee te doen. NDSM Energie werkt aan een aanbod aan bedrijven en zullen middels workshops met de bedrijven een financieel product verder uitwerken.

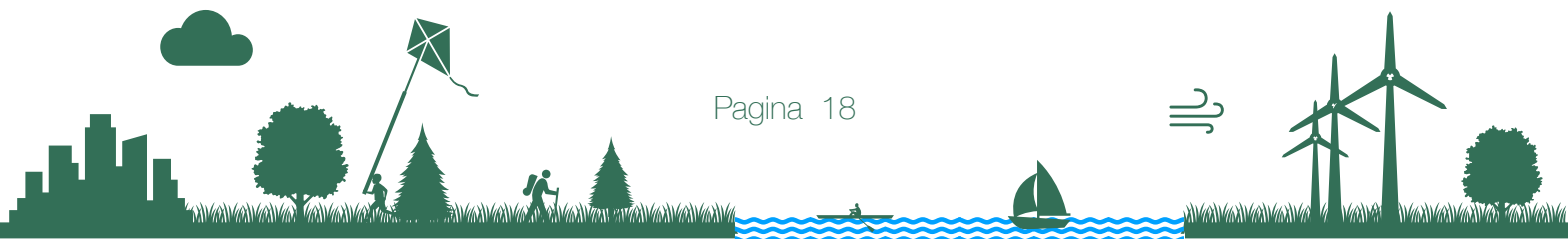
Voorbeeld van Participatiemodel: Zuiderlicht;

- *Het lidmaatschap kost éénmalig €1,-.*
- *Als lid mag je met één of meerdere leningen a €250,- mee investeren.*
- *Max 20 x 250 = 5000 euro*
- *Lening heeft een looptijd van minimaal 10 jaar, daarna jaarlijks opvraagbaar.*

5.1.2 Omgevingsfonds

Het project draagt in de exploitatiefase een vast bedrag per geproduceerde MWh stroom af aan een omgevingsfonds. Het beheer en zeggenschap over de besteding van het fonds richten we zodanig in dat het geld ten goede komt aan de directe omgeving van het project, in welke - door hen zelf uitgekozen - vorm dan ook.

Een comité van bewoners uit de directe omgeving krijgt samen met de coöperaties zeggenschap over de besteding van het fonds. Op die manier gaan zij over de besteding van de gelden die jaarlijks uit de windmolens komen. Afspraken over beheer en afbakening van bestemmingen van het fonds gaan we verder uitwerken tijdens een van de bewonersberaden.

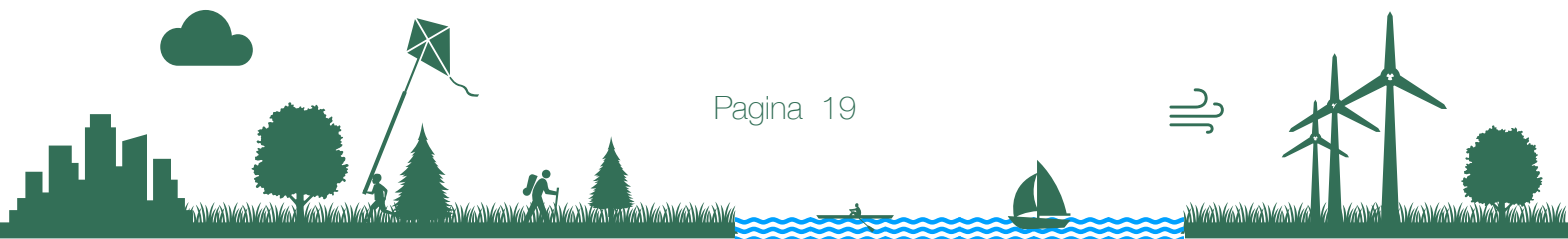
5.1.3 Omwonenden regeling

Voor bewoners in de directe omgeving werken we een omwonendenregeling uit. Voorbeelden daarvan zijn goedkope stroom of een eenmalige vergoeding afhankelijk van de afstand tot de windturbines. Dat werken we in overleg met de belanghebbenden verder uit tijdens een van de bewonersberaden.

5.1.4 Meedoen met een kleinere beurs

Wie niet de middelen of de wens heeft om mee te investeren, heeft nog steeds wél wat te zeggen. Iedereen kan deelnemen aan de bewonersberaden. Iedereen kan mee beslissen over de besteding van het omgevingsfonds, of de omwonendenregeling. Dankzij het omgevingsfonds kunnen bewoners die niet mee-investeren toch meeprofiten, bijvoorbeeld door met het fonds bij te dragen aan de isolatie woningen of zonnepanelen of door een financiële bijdrage aan de maandelijkse energienota.

Lid worden van een van de coöperaties is laagdrempelig het is ook mogelijk om met een relatief klein bedrag (bijvoorbeeld €50) mee te investeren. In het coöperatief financieel participatiemodel geldt het 'one man, one vote' principe. De stem van iemand met een lagere participatie telt even zwaar als de stem van iemand met een hogere participatie.

6 Uitvoering van het participatieplan

6.1 Zeggenschap en invloed

Kortom, bewoners en bedrijven kunnen op verschillende momenten en verschillende manieren invloed en zeggenschap hebben op de ontwikkeling van de windmolens. De mate van invloed hangt af van de wijze waarop je participeert (financieel of niet financieel, actief of passief) en van de fase van het project: de fase van ontwikkeling en de exploitatiefase.

	Niet financieel	Financieel
Ontwikkelfase	Invloed op planvorming zoals vormgeving omgevingsfonds, ruimtelijke inpassing, voorkoming hinder via bijvoorbeeld thematafels: "planparticipatie"	Lid worden en een lening verstrekken aan 1 van de 5 coöperaties: "het participatiemodel"
Exploitatiefase	Invloed op aanpassing stilstand turbines. Invloed op besteding omgevingsfonds.	Via lidmaatschap een stem op de ALV van een van de 5 coöperaties. Bijvoorbeeld over hoogte uit te keren rente op de leningen en besteding van het resultaat.

Figuur 5: Overzicht van zeggenschap per fase

Zeggenschap in de ontwikkelfase

In de ontwikkelfase kunnen mensen zowel op financiële als op niet-financiële wijze participeren en invloed of zeggenschap verkrijgen in de windmolens. Deelname zonder te investeren kan via planparticipatie. Meedoen aan en invloed uitoefenen op de vormgeving van het plan is open voor alle belanghebbenden in de directe omgeving. Zie ook hoofdstuk 4.

Zeggenschap in de exploitatiefase

Na realisatie zijn de energiecoöperaties eigenaar van de windmolens. En daarmee ook hun leden: de bewoners en bedrijven. Ook dan zijn dan nog steeds mogelijkheden waarop Amsterdammers op zowel financiële als niet-financiële wijze invloed en zeggenschap hebben, bijvoorbeeld op de besteding van het geld in het omgevingsfonds. Dit is nader omschreven in paragraaf 5.1.2.

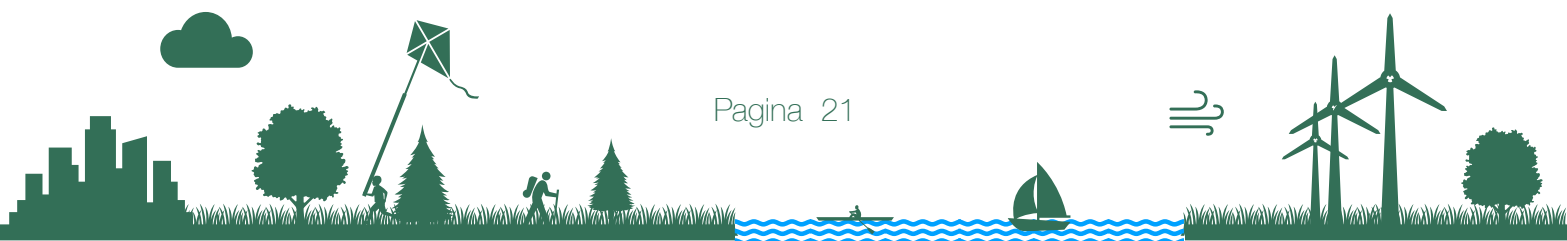
Wanneer de windmolens een positief resultaat boekt kunnen de aandeelhouders (de 5 coöperaties) besluiten om of het resultaat, of een gedeelte ervan, uit te keren en dus terug te laten vloeien naar de coöperaties. De leden van iedere coöperatie besluiten op hun beurt hoe ze de winst willen besteden. Dat doen ze tijdens de ALV van de betreffende coöperatie. Leden beslissen dan hoeveel rente ze aan zichzelf uitkeren.

6.2 Participatieproces vervolgstappen

Amsterdam Wind, NDSM Energie en de gemeente organiseerden op 25 en 30 juni 2020 digitale bewonersbijeenkomsten om omwonenden en geïnteresseerden te informeren over het coöperatieve plan van de coöperaties en de invulling van participatie. Die avonden waren vanwege COVID-19 digitaal. In totaal deden ongeveer 60 mensen aan de avonden mee. Aandachtspunt in deze tijd is om ook mensen die niet aan een digitale sessie kunnen of willen deelnemen te bereiken (zie ook 6.2).

Tijdens de avond is ook een *Mentimeter*-peiling onder aanwezigen gehouden. Uit de peiling blijkt dat een meerderheid van de deelnemers in het vervolg betrokken wil blijven bij de planvorming door deel te nemen aan de burgerraad.

Een eerste stap in de uitvoering van het participatieplan zal zijn om het voorliggende plan tijdens een (digitale) gespreksbijeenkomst te presenteren aan de omgeving en andere belangstellenden. Tijdens die bijeenkomst toetsen we of de aanpak voor participatie en communicatie volledig is, en zo niet welke suggesties er zijn voor wijziging of aanvulling.

Het plan maken we daarna definitief op basis van eventuele aanvullingen en suggesties. We leggen het vervolgens ter kennisgeving en goedkeuring voor aan de gemeente.

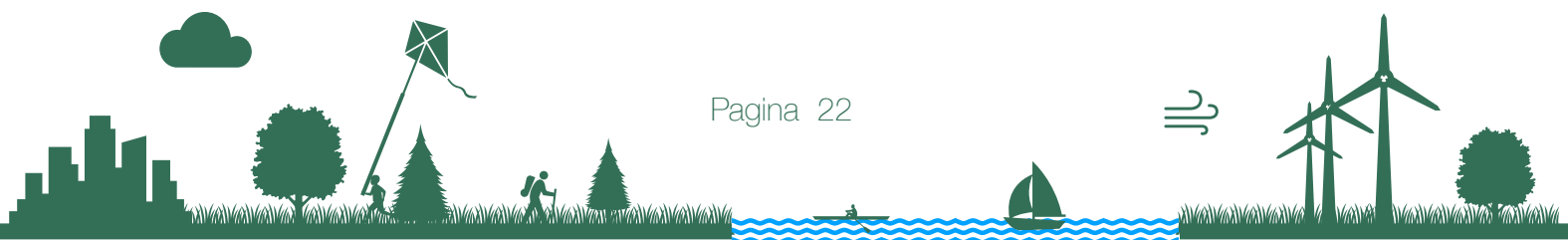
Direct na goedkeuring van het participatieplan organiseren Amsterdam Wind en NDSM Energie vier avonden, rond de verschillende onderwerpen, zoals onder 4.1 beschreven. Naar verwachting vindt de eerste bewonersberaad begin 2021 plaats.

Het resultaat van de bewonersberaden is een concreet plan waarmee een vergunningaanvraag kan worden opgestart. Voor dat plan zullen de coöperaties de gemeente vragen goedkeuring te verlenen. Dat gaat via een formele procedure. De gemeente levert voor het traject een concreet overzicht van de formele stappen. Voor dit formele traject van de vergunningsaanvraag zijn in de wet officiële inspraakmogelijkheden vastgelegd. Belanghebbenden hebben dan zes weken lang de mogelijkheid om hun mening over besluiten te geven. Uiteindelijk kan het zo zijn dat een rechter moet oordelen over het besluit om de vergunning toe te kennen. Gedurende die fase is er geen 'werk' voor de bewonersberaden maar loopt de communicatie vanzelfsprekend door.

6.3 Keuzes en voorbehoud

Amsterdam Wind en NDSM Energie streven naar een optimaal plan voor windmolens in het gebied. De inkomsten, in termen van geld en stroom, verdelen ze tussen belanghebbenden in de directe omgeving, de coöperaties en hun leden. De hoogte van de te verdelen inkomsten is afhankelijk van keuzes die we samen gaan maken. Die keuzes hebben immers direct of indirect, via de stroomopbrengst, invloed op de inkomsten.

De uitkomsten van de bewonersberaden nemen we op in het uiteindelijke plan voor windturbines in dit gebied. Een voorwaarde is uiteraard wel dat er een werkbare businesscase overblijft.

NDSM
ENERGIE

Handige links

- www.ndsmenergie.nl
- www.amsterdam-wind.nl
- <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/duurzaamheid/duurzame-energie/>
- <https://energieregionhz.nl/>
- [https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Duurzaamheid Milieu](https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Duurzaamheid_Milieu)
- <https://www.windenergie.nl/inspraak-en-participatie/participatie>
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzame-energie/windenergie-op-land>
- <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/acceptatie-en-participatie/gedragscodes>

Contactgegevens

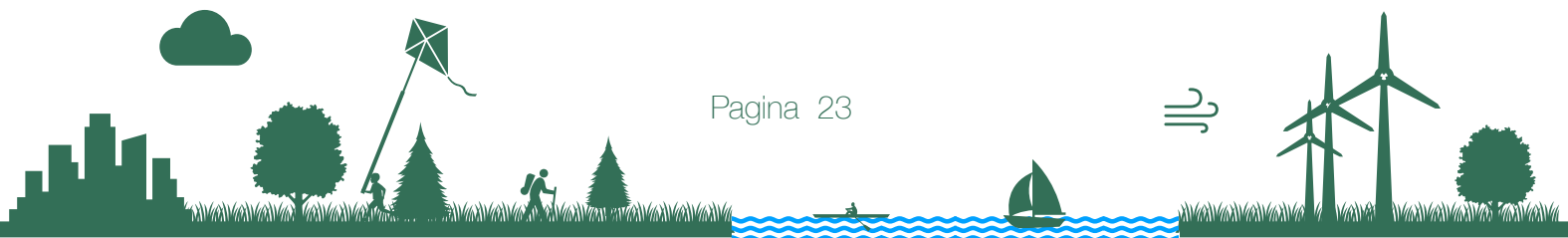
Amsterdam Wind

Tineke de Vries - tineke@amsterdam-wind.nl

Frank Boon - frank@amsterdam-wind.nl

NDSM Energie

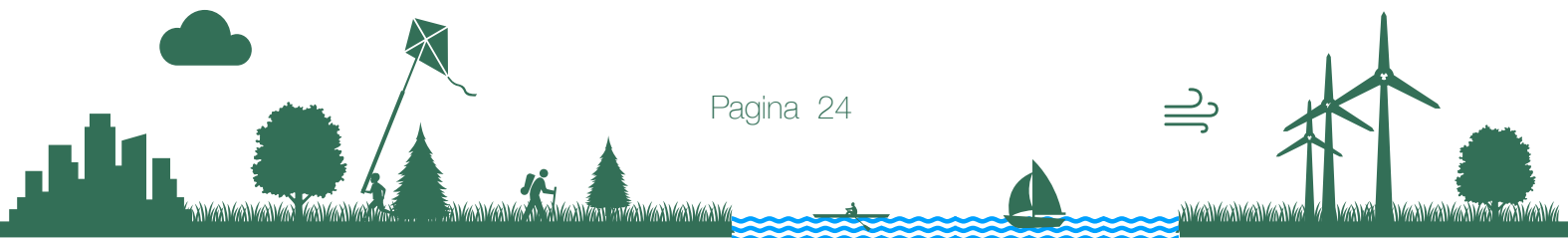
Keijen van Eijk - keijen@ndsmenergie.nl

Bijlagen

Bijlage 1: Lijst van stakeholders

Lijst met Stakeholder groepen
Bewoners en bedrijven
Bewoners Noorder IJ-plas gebied, Tuindorp Oostzaan, Molenwijk.
Bewonersvereniging Zijkanaal H, Wijkopbouworgaan Tuindorp Oostzaan
Bedrijven Cornelis Douwes Terrein en NDSM-werf
Bewoners buurgemeenten (binnen straal van 2 à 3 km) Zaanstad, Landsmeer en Oostzaan
Bedrijven nabije bedrijventerreinen Oostzaan, Zaanstad (Achtersluispolder)
Gebruikers van het Noorder IJ-plas gebied zoals de mountainbike vereniging, wandelaars en andere recreanten
Leden van Amsterdam Energie, Zuiderlicht, Onze Amsterdamse Energie Noord, de Windvogel en NDSM Energie
Overheden
Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Noord
Gemeente Zaanstad, Gemeente Oostzaan, Gemeente Landsmeer
Provincie Noord-Holland
Waternet, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG)
Rijkswaterstaat, Defensie, Luchtverkeersleiding Nederland (LvNL), Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)
Havenbedrijf Amsterdam
NGO's
Milieufederatie Noord-Holland, Instituut voor Natuureducatie en duurzaamheid (IVN Amsterdam), Stichting Natuur en Milieu, Greenpeace, Vereniging Vogelbescherming Nederland, Vogelwerkgroep Amsterdam, Urgenda
Overig

Bijlage 2: Schematische weergave participatiemodel

Bijlage 3: Stappenplan

✓	Initiatief voor coöperatieve ontwikkeling van windenergie bij Noorder IJ-plas (zoekgebied 2) is gepresenteerd aan omgeving tijdens twee online bewonersavonden op 25 en 30 juni 2020 - De initiatiefnemers zijn bekend: Amsterdam Wind (coöperaties Amsterdam Energie, Onze Amsterdam Noord Energie, de Windvogel en Zuiderlicht) en coöperatie NDSM Energie - Pondera Consult heeft een quicscan uitgevoerd om de technische haalbaarheid voor windenergie in kaart te brengen - Gemeente en initiatiefnemers hebben een intentieovereenkomst gesloten waarin de gemeente de intentie uitspreekt om planologische medewerking te verlenen aan het initiatief
	Het concept-participatieplan is met omgeving en belangstellenden besproken tijdens een digitale bijeenkomst. De uitgangspunten van het participatieplan zijn toegelicht en aanwezigen hebben input kunnen geven op het concept - 17 november 2020
	De input uit de omgeving is verwerkt in het concept-participatieplan
	Het concept-participatieplan wordt ter goedkeuring aangeboden aan College van B&W van Amsterdam - december 2020
	Bewonersberaad 1 heeft plaatsgevonden*: - de rolverdeling en uitgangspunten van de bewonersberaden zijn bij alle aanwezige omwonenden en belangstellenden bekend; - zorgen en wensen van omwonenden zijn geïnventariseerd door initiatiefnemers; en - benodigde kennis voor bewonersberaad 2 is benoemd en de wijze en (indicatieve) termijn van opvolging van de zorgen en wensen is bekend
	Bewonersberaad 2 heeft plaatsgevonden*: - terugblik conclusies van vorig bewonersberaad en update stand van zaken; - de mogelijke scenario's voor ruimtelijke inpassing zijn besproken; en - ontbrekende kennis om de scenario's te verfijnen is benoemd.
	Bewonersberaad 3 heeft plaatsgevonden*: - terugblik conclusies van vorig bewonersberaad en update stand van zaken; - de uitkomsten van de onderzoeken zijn gedeeld; - de scenario's voor ruimtelijke inpassing zijn gepresenteerd en bewoners kunnen hierover in een interactieve sessie meedenken; en - eventueel benodigd vervolgonderzoek is benoemd.
	Bewonersberaad 4 heeft plaatsgevonden*: - terugblik conclusies van vorig bewonersberaad en update stand van zaken; de uitkomsten van eventueel vervolgonderzoek zijn besproken; en - Voorkeursscenario is bekend de keuze voor het voorkeursscenario is toegelicht, waaronder: - het aantal en de locaties van de windmolens; - de afwegingen en conclusies ten aanzien van mogelijke hinder, impact op natuur en mitigatie en koppelkansen; en - mogelijkheden voor bewoners en bedrijven om financieel te profiteren van de windmolens.
	Alle benodigde ruimtelijke onderzoeken zijn afgerond en de vergunningsaanvraag is gereed voor indienen. Initiatiefnemers informeren via hun website en nieuwsbrief over de mogelijkheid en de wijze waarop belanghebbenden een zienswijze kunnen indienen.
	De vergunning ligt zes weken lang ter inzage: iedereen die dat wil kan gedurende deze periode een zienswijze indienen
	Informatie-sessie financiële participatie heeft plaatsgevonden*: - het is duidelijk onder welke voorwaarden bewoners en bedrijven financieel kunnen participeren in het windpark; - de Omwonendenregeling voor omwonenden die niet financieel willen of kunnen participeren in het windpark is bekend; - De mogelijke bestemmingen en wijze van beheer en zeggenschap over het Omgevingsfonds komen in co-productie tot stand; - er is een lijst van mogelijke bestemmingen voor het Omgevingsfonds samengesteld op basis van een inventarisatie onder omwonenden; - er is een comité van bewoners aangewezen om het Omgevingsfonds samen met de coöperaties te beheren
	Start bouw: Wanneer alle bovenstaande punten zijn afgevinkt, de vergunning is verleend, de financiering van het windpark rond is en de contracten met leveranciers gesloten zijn kunnen de bouwwerkzaamheden beginnen.
	<i>* van ieder bewonersberaad zal een verslag opgemaakt worden. Het verslag is na het bewonersberaad op de website te vinden en zal via onze nieuwsbrief verspreid worden. Aan het begin van het daaropvolgend bewonersberaad geven initiatiefnemers een terugblik en een update van de voortgang van het project.</i>

